

Marie Christensens tale ved stiftelsen af Københavns Tjenestepigeforening

Taler

Marie Christensen

Dato

15. november 1899

Sted

Mødesalen i Gothersgade 49,
København

Omstændigheder

Efter at have præsenteret sig selv for de mødte udtalte Marie Christensen: "De tilstedeværende har sikkert forstaaet af de Indbydelser, de har faaet, at vi her i Aften skulde søge at stifte en Tjenestepigeforening; men det ser rigtignok ikke ud til, at der er stor Interesse for Sagen, idet jeg har uddelt ca. 200 Indbydelser paa en saadan Maade, at mindst 8 á 900 har faaet Underretning om dette Møde, og af disse møder her kun nogle og tredive. Jeg vil derfor, før jeg gaar videre, spørge de tilstedeværende: "Er her nogen, der har Mod til at staa mig bi?"

Efter en kort pause rejste en kokkepige (kaldet M.R.) sig og sagde: "Jo, det tror jeg dog nok. De, der er her til Stede, kan jo ikke gøre for, at her ikke er kommet flere, saa jeg synes, vi skulde høre lidt mere."

Marie Christensen takkede for tilslutningen og holdt derefter nedenstående foredrag.

Det er en kendsgerning, at Tjenestepigernes Tal svinder ind.

Der er en Grund til alt, ogsaa til dette.

Ser vi hen til Arbejdet, er det ingen Skam at være Tjenestepige, thi det Arbejde, Tjenestepigen udfører, er Kvindens Arbejde frem for noget andet. Nej! Hovedgrunden er, at de fleste unge Piger, som paa ærlig og stræbsom Maade søger at tjene deres Brød, bliver tilsidesat og regnet for intet af dem, for hvem de ofrer deres Tid, deres Kræfter, ja, tidt deres Helbred.

Ja, holdes der en Hund i Huset, bliver den behandlet ti Gange bedre end Pigen. Hun maa f. Eks. staa i et koldt køkken og spise sin Mad, medens Hunden ofte er i Spisestuen og faar sin Mad fra Bordet. Mange Gange sover Pigen paa et koldt, yderst tarveligt Loftskammer, medens Hunden sover i en flot Kurv med varme Tæpper i et af de elegante Værelser.

Man skulde ikke tro, at sligt kunde finde Sted i vor Tid.

Der gives ingen Stilling saa tvungen som Tjenestepigens. For de flestes

Vedkommende findes der ikke et Minut af hele Dagen, ja Døgnet kan vi gerne sige, hvorom Pigen kan sige: „Det er mit.“ Om ogsaa Pigen er færdig med sin Gerning, saa hedder det dog at være parat, saa snart der bliver kaldt.

Vi kan tage hvilken anden Kvindes Stilling, vi vil: f. Eks. Forretnings- og Kontordamer, Sygeplejersker, Syersker og Fabriksarbejdersker. For dem alle er der en Tid af Dagen, som er deres egen; de kan blive i deres Plads, om de vil, og forlade den, om de vil, i den fastsatte Tid.

Kun Tjenestepigen har ikke nogen bestemt Fritid. En anden Grund er denne: Tjenestepigens Arbejdsdag er for det meste alt for streng og lang.

Mange Piger maa Kl. 6 om Morgenen begynde deres Arbejde, og er ikke færdige dermed før Kl. 10 á 11 Aften. Jeg har prøvet det, saa jeg ved, at det forholder sig saaledes.

Man kan derfor ogsaa straks kende en Tjenestepige paa Gaden. Den tunge Gang og den foroverbøjede eller skæve Holdning er Mærker af den Overanstrengelse, hun har været udsat for i den Tid, da hendes Legeme udviklede sig.

Jeg kunde nævne meget andet; men det er sikkert ikke nødvendigt; hver kender bedst sit, og jeg tror, at der kun er faa Tjenestepiger, der vil sige: „Jeg kunde ikke have det bedre, end jeg har det.“

Mit inderligste Ønske er, at mange vil staa sammen med mig og søge at forbedre de Forhold, Tjenestepigen er undergoven. Det vil kun kunne ske, naar vi følger Sandhed og i Enighed samler os i en sluttet Skare.

Jeg haaber derfor, at vi i Aften lægger Grunden til en Tjenestepigeforening i København, som kan blive til Gavn og Glæde for mange. Jeg maa sige, det er ikke for at forbedre min egen nuværende Plads, at jeg rejser denne Sag; thi de Mennesker, jeg nu er hos, er de bedste, jeg har truffet paa min Vej, men jeg føler Trang til at hjælpe de unge piger, der maa vælge den samme Livsgerning som jeg. Min Beslutning er taget, og jeg vil nu prøve at føre den igennem.

Jeg haaber, dersom der er nogle til Stede her, som virkelig er tilfredse med deres Pladser, at de ogsaa vil være med til at hjælpe andre; thi de, hvis Baand er løse, kan lettere udrette noget, end de, hvis Baand er stramme.

Jeg har affattet et Program, som indeholder nogle smaa Menneskerettigheder, som vi skal arbejde for at faa gennemført. Vil man ikke give os det før, da kan vi faa det den Dag, vi staar samlede og forlanger vor Ret.

PROGRAM

1) Alt Natarbejde afskaffes. Arbejdsdagen for Tjenestepigen regnes fra Kl. 6 á 7 Morgen til Kl. 7 Aften. Overarbejde, f. Eks. Vask, Rengøring, Strygning, Fodtøjsbørstning, Selskab og Børns Pasning betales med 15 Øre pr. Time fra kl. 7-10, 25 Øre pr. Time efter Kl. 10.

2) Tjenestepigen skal have sund og tilstrækkelig Kost.

3) Tjenestepigen skal have et ordentligt Værelse, et Rum, der med Rette kan kaldes et Værelse, og ikke et saadant, der mere ligner et Hundehus, hvori man hverken kan vende eller dreje sig. Det skal være tørt og luftigt, en ordentlig Seng eller Sovesofa samt Kakkelovn skal findes der.

4) Frihed hveranden Søndag fra senest Kl. 3 Efterm.

5) Tjenestepigen skal have 1 á 1½ Time til sin egen frie Raadighed hver Dag inden Kl. 7 Aften. Nævnte Fritid bestemmer Herskabet den Dag, Pigen bliver fæstet.

6) Frihed 1 Søgneaften om Ugen fra Kl. 7, paa hvilken Dag Middagsfriheden bortfalder. Pigen bør have Lov at drikke Te, naar hun kommer hjem, hvis hun ønsker det.

Saa snart Foreningen har Midler dertil, skal der her i København oprettes en Tjenestepigeskole, hvor unge piger paa 17 á 18 Aar (Medlemmer af Foreningen) kan faa et Aars frit Ophold og lære proper Husgerning og Madlavning.

Ligeledes skal der oprettes et Hjem, som skal være aabent hver Søndag Eftermiddag for Foreningens Medlemmer, som kan bringe deres Haandarbejde med. Ønsker nogle af Medlemmerne at følges ad i Teatret, i Kirke eller ud at spadserere, kan de komme tilbage til Hjemmet og spise til Aften.

Der vil blive holdt Foredrag eller Oplæsning hver Søndag.

Maalet er endvidere at kunne give ældre Tjenestepiger en sorgfri Alderdom.

Jeg har tænkt mig, at indtrædende Medlemmer betaler 50 Øre i Indskud og 50 Øre i maanedlig Kontingent.

At faa denne Sag gennemført vil koste Tid, Flid og Penge; jeg selv vil efter Evne arbejde derfor med Glæde, og jeg haaber, at mange vil gøre det samme.

[Efter at de tilstedeværende ved at rejse sig havde tilkendegivet deres Tilslutning til Foredragsholderen, nedsattes et Udvalg, og KØBENHAVNS TJENESTEPIGEFORENING erklæredes stiftet med Ønsket om, at den maatte vinde Fremgang og Tilslutning og naa sit Maal, hvorefter Mødet sluttedes.]

Kilde

Erindringer: et livs indsats for danske husassistenter

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

Arbejderbevægelsen, Foredrag, Kvindebevægelsen, Politisk tale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/marie-christensens-tale-ved-stiftelsen-af-kobenhavns-tjenestepigeforening>